

Gynekologinen syöpä ja kemosädehoito

Ohje sisältää tietoa gynekologisen syövän hoidossa käytettävästä kemosädehoidosta. Hoito **sisältää sädehoidon ja samanaikaisesti annettavan solunsalpaaja- eli sytostaattihoidon.**

Kemosädehoidossa sädehoito kohdistuu tautialueeseen, se annetaan ulkoisesti vatsan tai ulkosynnyttimien alueelle. Solunsalpaajahoito annetaan suonensisäisesti, minkä tarkoituksena on tehostaa sädehoidon vaikutusta. Solunsalpaaja kulkeutuu verenkierron mukana kehon eri osiin saavuttaen myös sellaisia soluja, jotka eivät näy kuvantamistutkimuksissa tai verinäytteissä.

Hoidon toteutus

Solunsalpaajahoito annetaan Turun yliopistollisen keskussairaalan (Tyks) **T-sairaalan lääkehoitopoliklinikalla** kerran viikossa aamupäivällä, minkä jälkeen iltapäivällä sinut kuljetetaan sädehoitoon.

Sädehoitoa annetaan Tyksin **T-sairaalan sädehoito-osastolla** arkipäivisin. Hoitopäivinä jolloin ei ole solunsalpaajahoitoa, voit saapua sovittuna aikana suoraan sädehoito-osastolle.

Verikokeet ja virtsanäyte

Solunsalpaajahoito vaikuttaa myös terveisiin kudoksiin, muun muassa verisoluihin. Sen vuoksi **ennen jokaista solunsalpaajahoitoa tarkistetaan veriarvot ja virtsanäyte.** Voit varata ajan näytteenottoon joko [TYKSLAB, ajanvaraus](#) tai oman paikkakunnan terveyskeskukseen laboratorioon. Näytteet otetaan yleensä hoitoa edeltävänä päivänä.

Solunsalpaajahoito

Sisplatiini on yleisin gynekologisen syövän kemosädehoidossa käytetty solunsalpaaja, mutta tapauskohtaisesti voidaan käyttää muitakin solunsalpaajia. Lääke **poistuu elimistöstä munuaisten kautta.** Sen vuoksi tarvitaan riittävä nesteytys hyvän nestetasapainon ylläpitämiseksi.

- Ennen hoitoon tuloa sinun tulee juoda runsaasti.
- Hoidon aikana sinulle annetaan suonensisäisesti nesteitä 1–2 litraa.
- Pahoinvoinnin ehkäisyyn ja hoitoon saat pahoinvointilääkettä. Saat myös kotiin reseptin pahoinvointilääkkeestä.

Kemosädehoidon yleisimmät sivuvaikutukset

Sädehoito ja solunsalpaajahoito aiheuttavat veriarvojen laskua.

- Valkosolujen (leukosyytit ja neutrofiilit) liian alhainen pitoisuus lisää tulehdusherkkyyttä.
- Verihiutaleiden (trombosyytit) lasku lisää vuotoriskiä (esim. mustelmat, ienverenvuoto hampaita harjatessa, nenäverenvuoto).
- Punaisten verisolujen eli hemoglobiinin lasku (Hb) vähentää hapen kulkeutumista kehon eri osiin ja aiheuttaa väsymistä ja hengästymistä. Hb-arvo pyritään hoidon aikana pitämään tasolla 110–120.

Iho- ja limakalvoärsytys

Ulkosynnyttimiin kohdistuva kemosädehoito saattaa aiheuttaa ihon ja limakalvojen arkuutta. Ennaltaehkäisyä välttä kiristäviä, hankaavia tai hautovia vaatteita. Ihon hoitoon voi käyttää hyvin imeytyviä perusvoiteita, rasvapesua ja ilmakympyjä. Hankaliin oireisiin voit käyttää rauhoittavia hauteita ja tulehduskipulääkkeitä, joista sinulle annetaan tarkemmat ohjeet.

Emättimen ahtautuminen

Sädehoitoyksikössä toimii seksuaalineuvoja, joka voi tarvittaessa antaa neuvoja emättimen ahtautumisen ehkäisemiseksi.

Jos sinulla **esiintyy sivuvaikutuksia tai ne lisääntyvät**, kerro niistä solunsalpaaja- tai sädehoidon yhteydessä.

Lue lisätietoa

Internetsivuilta: "[Tyks Syöpäkeskus](#)", ja [Kaikki syövästä, syöpäjärjestö](#).

Yhteystiedot

Tyks Kantasairaala, Turku, Naistentautien poliklinikka

- Sytostaattipoliklinikka arkisin kello 8.00–9.00 ja 13.00–15.00, puhelin **02 313 2316**
- Naistentautien osasto, puhelin **02 313 1314**
- Päivystysaikana päivystävä hoitaja, puhelin **02 313 0485**

Satasairaala, Pori, Naistentautien klinikka, puhelin **044 707 7816**

- Sytostaattihoitaja arkisin klo 8.00–15.00
- Päivystävä hoitaja, puhelin **044 707 7822**
- Poliklinikka arkisin 8.00–15.00, puhelin **02 627 7811**
- Vuodeosasto, puhelin **02 627 7522**

Vaasan keskussairaala Naistentautien klinikka, puhelin 06 213 2012

- Poliklinikka maanantai–torstai kello 7.30–14.30, perjantai kello 7.30–13.30
- Päivystysaikana vuodeosasto A4, puhelin **06 213 2072**

Ahvenanmaan keskussairaala, Naistentautien klinikka

- Poliklinikka arkisin kello 8.30–9.30, puhelin **018 535 182**
- Päivystysaikana/kiireellinen asia, puhelin **018 5355/keskus**
- Vuodeosasto, puhelin **018 535 183/018 535 393**